

Akademisyen Gözüyle Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Kullanımı Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma*

Hilal SARI ÖZGÜN**
Prof.Dr. Hakan SARITAŞ***

ÖZET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nda 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren finansal tabloların hazırlanmasında Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS)'ni esas almıştır. TMS/TFRS, Uluslararası Muhasebe/ Finansal Raporlama Standartları'nın (UMS/UFRS) Türkçe çevirisidir.

UMS/UFRS ile sağlanacak olan tek bir raporlama dili, aynı zamanda muhasebe dünyasında nitelikli eleman ihtiyacı doğurmaktadır. Bu çalışmanın amacı; ADİM Üniversiteleri'nde muhasebe derslerinde, UFRS ders kapsamı üzerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesidir.

Akademisyenlerin Türkiye'de standartların uygulanabileceğine dair inançları ile TMS/TFRS eğitimi almaları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bu çalışma, TMS/TFRS'ye geçişle ilgili algıların, bağımlı değişken olarak seçilen TMS/TFRS ders kapsamı üzerinde nasıl etki bıraktığıyla ilgili bir ayırım gözetmesiyle muhasebe literatürüne katkıda bulunabilecektir. Çalışma; akademisyenlerin günümüz TMS/TFRS eğitimini ve durumunu değerlendirebilmelerine olanak sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: TMS/TFRS, Muhasebe Eğitimi, Lojistik Regresyon Analizi

JEL Sınıflandırması: M40, M41

A Research on the Factors Affecting the Use of Turkish Accounting Standards / Turkish Financial Reporting Standards by Academic Eyesight

ABSTRACT

Turkish Commercial Law (TCL) with 6102 serial number Obligates Adoption of Turkish Accounting Standards / Turkish Financial Reporting Standards (TAS/TFRS) in preparation of financial statements after January 1st, 2013. TAS/TFRS is Turkish translation of the International Accounting Standards/ International Financial Reporting Standards (IAS/IFRS).

The universal reporting language provided by the IAS/IFRS will further necessitate qualified employee. The objective of the present study is to determine the factors effective on the scope of the TAS/TFRS coverage in the accounting courses at the ADİM Universities.

Significant relationship was determined between beliefs of academicians from the accounting departments regarding application of TAS/TFRS standards in Turkey and covering these standards in accounting current curriculum. The scope of the TAS/TFRS within the accounting course is taken as dependent variable of the study. It is believed that the present study will contribute into accounting literature by distinguishing the impact of perceptions towards the TAS/TFRS transition on the TAS/TFRS content in the accounting course. This study is expected to allow academicians to evaluate current TAS/TFRS education as well as its status.

Keywords: TMS/TFRS, Accounting Education, Logistic Regression Analysis

Jel Classification: M40, M41

* Bu çalışma "Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Çerçevesinde Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın Kullanımını Etkileyen Faktörler Ve Adım Üniversiteleri'nde Bir Uygulama" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

** Öğr.Gör.Dr. Hilal Sarı Özgün, Pamukkale Üniversitesi Bekilli MYO, sarih@pau.edu.tr

*** Prof.Dr. Hakan Sarıtaş, Pamukkale Üniversitesi, İİBF, hsaritas@pau.edu.tr

1. GİRİŞ

Hızla gelişen global ekonomik sisteme uyum sağlayabilmek ve tüm dünya ile aynı muhasebe dilini konuşabilmek için dünyada muhasebe alanında yenilikler yaşanmaktadır. Muhasebe alanında son yıllarda yaşanan değişikliğin temel sebebi neredeyse tüm dünyada kabul görmüş olan “Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları (UMS/UFRS)”dır. Bu standartlarının hazırlanması, yayımlanması ve güncellenmesinden sorumlu olan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) 2001 yılından beri tüm dünyada ortak bir muhasebe dili anlayışını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ülkemizde ise 2005 yılından itibaren sermaye piyasasında faaliyette bulunan işletmelerde Türkiye Muhasebe Standartları/ Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın (TMS/TFRS) yani UMS/UFRS'lerin çeviri hali kabul görmektedir. UMS/UFRS'lerin Türkçe çevirileri olan TMS/TFRS'ler ülkemizde muhasebe işlemlerinin kayıt altına alınması, sınıflaması ve raporlaması konusu dahilinde bir takım değişiklikler getirmiştir. Bu değişiklikler ticari hayatta olduğu kadar, muhasebe eğitiminde değinilmesi gereken konulardır. Çalışmamızın amacı bu ortak noktada buluşmaktır. Bu amaçla çalışmada öğretim üyelerinin muhasebe derslerinde TMS/TFRS ile ilgili görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Muhasebe eğitim sürecinde muhasebe derslerini veren akademisyenlerin TMS/TFRS hakkındaki algıları büyük önem arz etmektedir. TMS/TFRS'nin muhasebe derslerinde kapsam, harcanan zaman, iş dünyasının beklentileri, öğrencilerin mesleğe hazır olma algıları öğretim üyelerinin farklı algı düzeylerinin olmasına sebep olabilir. Çalışmada elde edilecek bulgular ile akademisyenlerin muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına yer vermelerini etkileyen durumlar açıklanmış olacaktır. Bu sebeple ADIM Üniversiteleri'nde muhasebe derslerini veren akademisyenlere Aldegre'nin (2017) daha önce kullanmış olduğu anket çalışması uygulanmıştır. ADIM Üniversiteleri İşbirliği protokolünde birinci maddede birliğin amacının, “*Birbirine coğrafi ve kuruluş tarihi olarak yakınlığı olan, ortak sorunlara ortak çözüm arayan üniversiteler tarafından yürütülen işbirliği programı çerçevesinde, lisans ve lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel ve teknolojik araştırma - geliştirme projeleri, sosyal ve kültürel alanlarda yapılacak ortak çalışmalarla ilgili esasların belirlenmesi olarak açıklanmıştır.*” (<http://www.adim.org.tr/sayfa.aspx?s=1> erişim tarihi: 09.09.2017)

Çalışma; ölçekli ve yapılandırılmış anket soruları ile akademisyenlerin sahip oldukları genel özellikler ve muhasebe ders müfredatı içindeki TMS/TFRS ders kapsamını, ADIM Üniversiteleri'nde TMS/TFRS'nin benimsenmesine dair tutum ve davranışlardan sonra iş hayatında öğrencilerin TMS/TFRS kullanımına dair hazır bulunmalarıyla ilgili algıları dahil diğer değişkenleri içermektedir. Ayrıca çalışmada bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi görebilmek için lojistik regresyon modeli geliştirilmiştir.

2. MUHASEBE EĞİTİMİ

Muhasebe eğitimi ülkenin kültürel ve coğrafi konumuna göre ülkeler arasında farklılıklar göstermektedir ayrıca ülkelerin muhasebe sistemlerini oluşturan kişiler farklı muhasebe eğitimleri almış olabilir. Türkiye’ de muhasebe sistemi incelendiğinde en fazla etkilendiğimiz ülkelerin ticari ilişkilerin bulunduğu ülkeler olduğu görülmektedir. Fakat muhasebe eğitiminde ülkeden ülkeye farklılıkların olması, uygulamada da farklılıklara sebep olmaktadır. Bu durum finansal sistemi olumsuz etkilemektedir. Şöyle ki; farklı muhasebe eğitimleri ve farklı muhasebe uygulamaları küreselleşen dünyada yer alan finansal aktörlerin finansal tabloları okumalarını zorlaştırmaktadır. Yaşanan olumsuzlukları en aza indirebilme

amacı ile tıpkı muhasebe sisteminde TMS/IFRS ile uygulama birliğinin sağlanması gibi muhasebe eğitiminin de standartlaştırılması öngörülmüştür. Mesleki yetkinlik ve becerilere sahip muhasebe meslek mensuplarını yetiştirirken, hem piyasanın beklentileri hem de eğitimin kalitesi unutulmaması gereken temel unsurlardandır.

Ülkemiz eğitim anlamında da ekonomik ve siyasi ilişkilerinin bulunduğu ülkelerden etkilenmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği uyum sürecinde IFAC (Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu), FEE (Avrupa Muhasebeciler Federasyonu) ve IASB (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) gibi kuruluşlarla olan ilişkiler eğitim planlamasında önemli ve etkili olmuştur (Ünal ve Doğanay, 2008: 119).

Eğitimi veren akademisyenler, eğitmenler ve öğretmenler çağın gerektirdiği niteliklere sahip meslek mensuplarını yetiştirirken üzerlerine büyük bir sorumluluk almaktadırlar. Standartların yenilenmesi ve güncellenmesi nitelikli eleman ihtiyacını artırmaktadır. Bu sebeple akademisyenlere düşen sorumluluklar artmıştır. Akademisyenlerin yenilikleri takip etmesi öğrencilerine bu konuları aktarabilmesi gerekmektedir. Tam da bu noktada akademisyenlerin TMS/IFRS hakkındaki düşünceleri önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle çalışma akademisyen görüşlerini, derslerinde UFRS konularına yer verme durumunu etkileyen faktörleri incelemiştir.

2.1. Muhasebe Ve UMS/UFRS Eğitimi İle İlgili Literatür Araştırması

Literatürde yer alan bazı çalışmalara bu bölümde yer verilecektir. Literatür tarama stratejisi olarak tam metin akademik makalelerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. UMS/UFRS eğitimi ve muhasebe eğitimi ile ilgili yurt içi ve yurt dışı çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Yıllar itibari ile yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Çürük ve Doğan (2001), Türkiye'deki muhasebe eğitimin işletmelerin taleplerin karşılayıp karşılamadıklarını incelemiş ve mevcut eğitimin işletmelerin beklentilerine cevap vermediğini söylemişlerdir.

Zaif ve Karapınar (2002), muhasebe eğitimin değişim ihtiyacını araştırdıklarında, öğretim elemanının kullandığı teknik ve bilgi düzeyinin öğrenciyi etkileyeceği ve daha kaliteli muhasebe meslek mensuplarının böylelikle yetişebileceğini söylemişlerdir

Gücenme ve Arsoy (2006) Cumhuriyet döneminde muhasebe derslerini incelemiş, muhasebe dersi veren programlarda ağırlığın maliyet ve yönetim muhasebesi konularında olduğunu, muhasebe dünyasında yaşanan gelişmelerin müfredata aktarıldığını belirtmişlerdir.

Zaif ve Ayanoglu (2007), muhasebe meslek mensubunun hem genel eğitim hem de muhasebe eğitimini yeterlilikten önce tamamlaması gerektiğini Türkiye'de İşletme bölümlerinin durumun genel eğitimde ortalamaların üstünde fakat muhasebe eğitiminde Muhasebe Eğitim Standartlarını (IES) karşılayabilecek düzeyde olmadığını ve gerekli uyumun sağlanması için çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Munter ve Reckers (2009), 530 akademisyene ulaşılarak yapmış oldukları anket sonucunda UMS/UFRS'lerin ders müfredatında ne zaman yer almaya başlayacağını, yeminli

mali müşavirlik sınavlarında ne zaman dahil olacağını, öğrencilerin UMS/UFRS hakimiyetinin ne zaman gerçekleşeceğine dair bir çalışma yapmış ve akademisyenlerin 2011 yılında bu değişikliklerin gerçekleşeceğini beklediklerini tespit etmişlerdir. Yazarlar UMS/UFRS içeriğini eğitimcilerin derslerine entegre etmeye çalıştığını ve bunun profesyonel muhasebe melek mensuplarının gözünden kaçmadığını belirtmişlerdir.

Kroll (2009), Amerikan üniversitelerinde yapmış olduğu araştırmada genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri (Generally Accepted Accounting Principles – GAAP) ile UMS/UFRS karşılaştırması yapmış ve sonucunda denetim şirketleri ve işverenlerin mezun öğrencilerin her iki düzenlemeye de hakim olmalarını bekledikleri sonucuna varmışlardır.

Thomas (2009), profesyonel muhasebecilerin, UMS/UFRS ile çalışan profesyonel kurumların gereken eğitimi alabilmeleri için eğitim programlarının kapsamının genişletilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Rezaee vd. (2010), çalışmasında, mevcut UMS/UFRS eğitiminin ekonominin tüm paydaşları için artırılması gerektiği ve UFRS aşinalık konusunun önemli olduğunu, UMS/UFRS'nin küresel anlamda benimsenmesine yönelik bir algı olmasına rağmen Amerika'nın UFRS'yi henüz tam anlamıyla benimsenmediğini belirtmiştir.

Yallapragada vd. (2011) ABD'de beklemeye alınan UMS/UFRS'e geçişe bağlı muhasebe müfredatında gerçekleştirilmesi gereken değişikliklere odaklanmışlardır. Yazarlar, Amerikan işletme okullarının büyük bölümünün geçiş için hazır olmadığını ve muhasebe mezunlarını GAAP ve UMS/UFRS arasındaki farklılıklar ve aynı zamanda uluslararası standartların nasıl uygulanacağı konusunda eğitmek için dört yılları olduğunu belirtmiştir.

Zhu vd. (2011), Amerika'daki lisans düzeyinde muhasebe derslerinde UMS/UFRS'nin öğrenciler üzerindeki farkındalığını ölçtüğü çalışmada UFRS ile ilgili bilgilere ayrılan sürenin öğrencilerin farkındalığı üzerinde etkili olduğunu fakat süre yeterli olmadığı için farkındalık yaratma konusunun eksik kaldığı ve UMS/UFRS eğitim süresi ile öğrencinin derse ilgisi arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir.

Demir (2012), muhasebe eğitim programlarını güncellemeye açık olması gerektiğini ve muhasebe eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik durumları inceleyen bir çalışma ortaya koymuştur.

Aktürk ve Akcanlı (2013), akademisyenlerin muhasebe standartları düzenlemesini gerekli bulduğunu fakat bilgi eksikliğinin yaşandığını ve ayrıca akademisyenlerin bir kısmının TMS/TFRS ile ilgili kendi bilgi düzeyini yeterli görürken bir kısmının kendi bilgi düzeyini yetersiz olarak yorumlamasının tutarsızlığa neden olduğunu belirtmişlerdir.

Clay (2013), beş muhasebeci ve yedi muhasebe profesörü üzerinde yaptığı çalışmada UMS/UFRS'lerin başlangıç seviyesi muhasebe derslerinde derinlemesine işlenmemesi gerektiğini bunun yerine UMS/UFRS temel kavramlarının sadece giriş seviyesinde kalmasının yeterli olacağını belirtmişlerdir.

Ülkü ve Gökğöz (2013), öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada lisans ve önlisans öğrencilerin büyük çoğunluğunun TMS/TFRS hakkında bilgi sahibi olmadığı hatta hiç duymadığı kanısına varmışlardır.

Terzi vd. (2013) ve Öztürk& Erdoğan (2017) çalışmalarında benzer olarak; muhasebe eğitiminin devlet üniversitelerinde vakıf üniversitelerine kıyasla daha fazla verildiğini ve ağırlıklı olarak bu derslerin “Genel Muhasebe, Envanter ve Bilanço, Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Muhasebe Denetimi, Finansal Tablo Analizi” gibi genellikle zorunlu verilen muhasebe dersleri olduğunu, ayrıca TMS/TFRS ile ilgili ve etikle ilgili yeterli düzeyde ders bulunmadığını tespit edilmiştir. Müfredatta güncellemeler olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Atabey vd. (2014), Konya'daki muhasebe akademisyenlerinin bilgi düzeyine ve benimsenen süreçten bahsedilmiştir. Akademisyenlerin TMS/TFRS hakkında tam olarak bilgiye sahip olmadıklarını fakat gelişmeleri yakından takip ettiklerini belirtmiştir.

Yılmaz vd. (2014), muhasebe meslek mensuplarının birçoğunun işletme bölümünden mezun olduklarını bu sebeple işletme bölümlerinin muhasebe ders müfredatının TMS/TFRS ile uyumlu olması gerektiğini, araştırmanın akademisyen boyutunda ise lisansüstü eğitimin hali hazırda TMS/TFRS ile uyumlu olduğu ve 2015 yılında ise lisans müfredatında konuların yer alacağını belirtmişlerdir.

Gökçen vd. (2015), Türkiye'deki devlet üniversitelerindeki lisans eğitiminde muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verilme düzeyi ve ders içeriklerinin Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları'na uyumunu araştırmış olup muhasebe eğitimi veren işletme bölümlerinin muhasebe standartları eğitimine gerektiği kadar yer vermediklerini tespit etmiştir.

Karaca vd. (2016), devlet ve vakıf üniversitelerinin muhasebe ders programlarını inceleyerek, muhasebe ders içeriklerinin TMS/TFRS ile uyumlu olmadığı kanaatine ulaşmışlardır.

Akyüz ve Yeşil (2017), çalışmalarına 2007-2014 yıllarına ait TMS/TFRS ile ilgili yapılan makale çalışmaları, lisansüstü tezler ve doktora tezlerini oluşturan 857 çalışmayı incelemiş sayıca fazla olan bu duruma göre TMS/TFRS ile ilgili bilgi eksikliği olmaması gerektiği kanaatine varmışlardır.

3. ARAŞTIRMA

Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) esas aldığı Türkiye Muhasebe /Finansal Raporlama Standartlarına (TMS/TFRS) uygun bir şekilde eğitimler yapılırken akademisyenlerin TMS/TFRS hakkındaki düşünceleri önem arz etmektedir. Akademisyenlerin TMS/TFRS görüşlerini tespit etme amaçlı bu çalışmada; Aldegre (2017) hazırlamış olduğu UMS/TFRS anketi kullanılmıştır. Aldegre (2017) yapmış olduğu anket çalışması daha önce başka çalışmalarda kullanılmıştır ve anket geçerliliği güvenilirliği olan bir çalışmadır. Ankette yer alan sorular Türkiye için revize edilmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ankette yer alan ifadeler muhasebe eğitimcilerinden demografik verileri toplamak ve Türkiye'deki TMS/TFRS dönüşümüyle ilgili tutumlarına yönelik bilgi toplamak amacıyla eklenmiştir. Her bir soru maddesi, çalışmadaki araştırma sorularıyla ilgili veri temin etmektedir.

3.1. Araştırmanın Evren Ve Örneklemi

Araştırmanın evreni Türkiye’de faaliyet gösteren ADIM Üniversitelerinde muhasebe derslerini veren akademisyenlerdir. 2017 Eylül itibari ile Türkiye’de 14 ADIM Üniversitesi bulunmaktadır. Araştırmada yer alan ADIM Üniversiteleri ve katılım yüzdeleri ile ilgili bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan ADIM Üniversitelerine Ait Bilgiler

Araştırmada Yer Alan ADIM Üniversiteleri	Frekans	%
Adnan Menderses Üniversitesi	17	9.4
Afyon Kocatepe Üniversitesi	15	8.4
Balıkesir Üniversitesi	12	6.7
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	7	3.9
Celal Bayar Üniversitesi	22	12.4
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	11	6.2
Dumlupınar Üniversitesi	11	6.2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	4	2.2
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	16	9
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	21	11.8
Pamukkale Üniversitesi	21	11.8
Süleyman Demirel Üniversitesi	11	6.2
Uşak Üniversitesi	10	5.6

Tablo 1’e göre araştırmaya en fazla katılım gösteren ADIM Üniversiteleri; Celal Bayar Üniversitesi %12.4, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi %11.8 ve %11.8 ile Pamukkale Üniversitesi’nden oluşmaktadır. Araştırmaya ADIM Üniversitelerine dahil olan Antalya Bilim Üniversitesinden katılım olmamıştır.

Anakütle belirlenirken ADIM üniversitelerinin herbirinin tek tek ders programları incelenmiştir. İncelenen ders programları neticesinde 2017-2018 eğitim öğretim tarihinde muhasebe derslerini veren akademisyen sayısı tespit edilmiştir. Edinilen bilgilere göre 2017-2018 güz dönemi muhasebe derslerini veren akademisyen sayısı üniversitelerin kendi web sitelerinde yer alan ders programlarına göre 247 olarak tespit edilmiştir. 11 akademisyen ankete katılmayı reddetmiş sebep olarak zamanlarının olamadığını belirtmişlerdir. 10 akademisyene ise üniversitelerin web sitelerinde yer alan iletişim bilgileri ile ulaşılamamıştır. Anket toplamda 226 kişiye ulaştırılmış ve 178 kişiden geri dönüş alınmıştır.

226 gözlemden oluşan bir anaküttele %95 güven aralığında ve %5 hata payı ile (Salant ve Dillman, 1994, s. 55) ulaşılabilecek örneklem sayısı 143 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada ulaşılan örneklem sayısının çalışmayı temsil gücünün yüksek olduğu kanaatine varılmıştır.

Anket verileri toplanırken bazı akademisyenlere Google Formlardan oluşturulan web tabanlı anketler e-mail adresine gönderilmiş ve bazı akademisyenler ise telefon aracılığı ile ankete katılım sağlamıştır. Bu araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılı ile, araştırma evreni temsil eden örneklem ile, araştırma katılımcıların verdikleri cevaplar ile sınırlıdır. Yapılmış olan çalışma niceliksel bir çalışmadır.

Ölçekli ve yapılandırılmış sorular vasıtasıyla akademisyenlerin genel özellikleri ve muhasebe müfredatındaki TMS/TFRS kapsamı, Türkiye'deki TMS/TFRS benimseme durumuyla ilgili tutum, ve öğrencilerin mezuniyetlerinden sonra iş ortamında UFRS kullanımında öğrencilerin hazır bulunuşluğuna yönelik algıları gibi diğer değişkenler hakkında bilgi vermişlerdir. Her bir anket maddesi, çalışmanın araştırma soruları için veri sağlamıştır. Çalışmanın bağımsız değişkenleri arasında, akademisyenin meslek özellikleri (Akademik Kıdem, Akademisyenin TMS/TFRS eğitimi almış veya almamış olması) ve muhasebe derslerinde TMS/TFRS'ye yer verilmesinin önemi, TMS/TFRS dönüşümün gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ve bunun zamanlamasıyla ilgili algıları, TMS/TFRS konu anlatımının öğrencileri meslek hayatına hazırlamada yeterliliği yer almaktadır. Çalışmanın bağımlı değişkeni olan TMS/TFRS ders kapsamını analiz etmek için bir lojistik regresyon modeli geliştirilmiştir.

3.2. Araştırma Sonucunda Elde Edilen Bulgular

3.2.1. Araştırmaya Katılanlar Hakkında Genel Bilgiler

Araştırmaya katılmış olan öğretim elemanlarına ait frekans ve yüzdeler Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2. Lisans Düzeyinde En Az Bir Muhasebe Dersi Veriyor musunuz?

	EVET		HAYIR	
	Frekans	%	Frekans	%
Lisans Düzeyinde En Az Bir Muhasebe Dersi Veriyor musunuz?	164	92.1	14	7.9

Araştırmaya katılmış olan akademisyenlerin %92.1'i Lisans düzeyinde Muhasebe dersini verdiklerini belirtmişleridir. Bu durum araştırmamızdaki örneklemin doğru tespit edildiği sonucuna bir göstergedir. Tablo 3'de ankete katılım gösteren akademisyenler hakkında bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3. Ankette Yer Alan Akademisyenlere Ait Bilgiler

ÖZELLİK		F(frekans)	%	ÖZELLİK		F(frekans)	%
Cinsiyet	Kadın	71	39.9	Eğitim Düzeyi	Lisans	6	3.4
	Erkek	107	60.1		Y. Lis.	68	38.6
					Doktora	104	58.4
Muhasebe Dersi Verdiğiniz Öğrenci Sayısı	100'den az	54	30.3	Kaç Yıldır Muhasebe Dersi Veriyorsunuz?	0-5 yıl	45	25.3
	100-200	43	24.2		6-11 yıl	49	27.5
	200-300	25	14.0		12-17 yıl	44	24.7
	300-400	20	11.2		18'den fazla	40	22.5
	400 den fazla	36	20.3				
Akademik Unvan	Profesör	16	9				
	Doçent Dr.	19	10.7				
	Yard. Doç.Dr.	43	24.2				
	Öğr.Gör.Dr	13	7.3				
	Öğr.Gör.	87	48.9				

Çalışmada yer alan akademisyenlere ait bazı bilgilere ait olan tabloda yere alan verilere göre; katılımcıların yaklaşık %60' kadın, %40'ı erkek akademisyenlerden oluşmaktadır. Akademisyenlerin %58.4'ü Doktora, %38.2'si Yüksek Lisans ve %3.4'ü Lisans mezunudur. Akademisyenlerin ders verdikleri öğrenci sayılarına göre; 100'den az öğrencisi olan %30.3, 100-200 öğrenci arası olan %24.2, 200-300 arasında %14.0, 300-400 arası öğrencisi olan %11.2, 400'den fazla öğrencisi olan %20.3 olarak tespit edilmiştir. Akademisyenlerin muhasebe dersi verme süreleri ile ilgili yüzdelerle bakıldığında hemen hemen birbirine eşit olduğu gözlenmektedir. Araştırmaya katılan akademisyenlerin unvanları ise %48.9 Öğretim Görevlisi, %24.3 Yardımcı Doçent Doktor, %10.7'si Doçent Doktor, %9'u Profesör, %7.3'ü ise Öğretim Görevlisi Doktordur. Ayrıca tabloda yer alan ders verilen öğrenci sayısı ve akademik unvan bağımsız değişkenlerden ikisidir.

3.2.2. Araştırmada Yer Alan Diğer Anket Soruları İle İlgili Bilgiler

Aşağıdaki tabloda ankette yer alan diğer sorulara verilen cevaplar ile ilgili bilgiler Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Ankette Yer Alan İkinci Bölüm Sorularına İlişkin Bilgiler

Değişken	Kategori	Frekans	%
<i>Soru :8 TMS/TFRS'nin Türkiye'de Uygulanabileceği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?</i>			
Kesinlikle Katılmıyorum		1	0.6
Katılmıyorum	Bağımsız	36	20.2
Katılıyorum	Değişken	134	75.3
Kesinlikle Katılıyorum		7	3.9

Soru:9 Sizce BİST'e kayıtlı şirketler finansal tablolarını ne zaman TMS/TFRS ile tam uyumlu olarak hazırlayacaklar ?

2018'den Önce		0	0
2018-2023	Bağımsız	91	51.1
2023 Sonrasında	Değişken	9	5.1
Şu an uygulanmaktadır		78	43.8

Soru:10 Fakültelerde muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olduğuna katılıyor musunuz ?

Kesinlikle Katılmıyorum	Bağımsız	0	0
Katılmıyorum	Değişken	11	6.2
Katılıyorum		138	77.5
Kesinlikle Katılıyorum		29	16.3

Soru:11 TMS/TFRS konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz?

Evet	Bağımlı	116	65.2
Hayır	Değişken	62	34.8

Soru:12 Muhasebe Derslerinde TMS/TFRS konularına ne zamandır yer veriyorsunuz?

1-3 Yıl		68	38.2
4-6 Yıl		39	21.9
7-9 Yıl		11	6.2
Yer Vermiyorum		60	33.7

Soru:13 TMS/TFRS ile ilgili ders verdiğiniz konular için öğrencilerin ders saatlerinin artırılması yada azaltılması hakkındaki düşünceniz nedir ?

Şuankinden Daha Az		10	5.6
Şuan ile eşit		24	13.5
Şuandan Daha Fazla		138	77.5
Fikrim Yok		6	3.4

Soru:14 TMS/TFRS konularına daha fazla yer verebilmek için güncel ders müfredatını azaltabilme durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Daha Az		54	30.3
Ortalama		99	55.6
Daha Yüksek		25	14.0

Soru:15 Mevcut muhasebe derslerini TMS/TFRS ile uyumlu buluyor musunuz?

Benzer Değil		97	54.5
Kısmen Benzer		80	44.9
Çok Benzer		1	0.6
<i>Soru: 16 Muhasebe derslerinde anlattığınız konuların yüzde kaçı TDHP dışında kalıyor?</i>			
% 0-5		110	61.8
% 6-25		50	28.1
%26- 50		11	6.2
% 51-75		5	2.8
%75 üstü		2	1.1
<i>Soru: 17 TMS/TFRS ile ilgili eğitim aldınız mı?</i>			
Eğitim Almadım	Bağımsız	76	42.7
Biraz Eğitim Aldım	Değişken	38	21.3
Uzmandan Eğitim Aldım		64	36.0
<i>Soru: 18 Muhasebe öğrencilerinin, mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılamak için TMS/TFRS ilkelerine yeterince hazırlandıklarını düşünüyor musunuz?</i>			
Evet	Bağımsız	7	3.9
Hayır	Değişken	163	91.6
Fikrim Yok		8	4.5

Akademisyenlere yöneltilen soruların dağılımları incelenirse; akademisyenlerin %75.3 gibi büyük bir çoğunluğu TMS/TFRS'nin Türkiye'de Uygulanabileceği Düşüncesine katılmaktadır. Sizce BİST'e kayıtlı şirketler finansal tablolarını ne zaman TMS/TFRS ile tam uyumlu olarak hazırlayacaklar ifadesine akademisyenlerin %51.1'i 2018-2023 yılları aralığını belirtmiştir. %43.8'lik bir kısım ise şu an hali hazırda TMS/TFRS'nin uygulandığı düşüncesini belirtmektedir. Oranlar birbirine yakın sayılabilir. Fakültelerde muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olduğuna katılıyor musunuz? ifadesine akademisyenlerin %77.5'i katılım gösterirken, %6.2'si katılmadıklarını belirtmişlerdir. Çalışmada aynı zamanda bağımlı değişken olan TMS/TFRS konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz? ifadesine akademisyenlerin %65.2'si Evet yanıtını verirken %34.8'i Hayır yanıtını vermişlerdir. Yani standartlara muhasebe derslerinde yer vermeyen akademisyenler bulunmaktadır ve oranı az görülmektedir. Muhasebe Derslerinde TMS/TFRS konularına ne zamandır yer veriyorsunuz? ifadesine akademisyenlerin %38.2'si 1-3 yıl arası, %21.9'u 4-6 yıl arasını ve %6.2'si ise 7-9 yıl arası olarak TMS/TFRS'ye derslerinde yer verme zamanlarını belirtmişlerdir. Ayrıca akademisyenlerin yakalaşık %33'ü TMS/TFRS konularına yer vermediklerini belirtmişlerdir. Akademisyenlerin büyük çoğunluğunun 1-3 yıl arası derslerinde TMS/TFRS konularına yer vermesi bir kez daha akademisyenler için TMS/TFRS'nin önemini göstermektedir. TMS/TFRS ile ilgili ders verdiğiniz konular için öğrencilerin ders saatlerinin artırılması yada

azaltılması hakkındaki düşünceniz nedir? ifadesine verilen cevapların dağılımı incelendiğinde akademisyenlerin %78.1 gibi büyük bir çoğunluğu ders saatlerinin şimdiden daha fazla olması gerektiğini belirtmektedir, %5.1'lik kesim ise ders saatinin şimdikinden daha az olması gerektiğine inanmaktadır. Bu noktada TMS/TFRS derslerinin ayrı işlenmesi gerektiğini düşünen akademisyenler bulunmaktadır. TMS/TFRS konularına daha fazla yer verebilmek için güncel ders müfredatını azaltabilme durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz? ifadesine akademisyenlerin %55'i ortalama bir tutum sergilediklerini belirtmişlerdir. Mevcut muhasebe derslerini TMS/TFRS ile uyumlu buluyor musunuz? akademisyenlerin %54.5'i benzer bulmadıklarını, %44.9'u ise kısmen benzer bulduklarını belirtmişlerdir. Muhasebe derslerinde anlattığınız konuların yüzde kaçını TDHP dışında kalıyor? %61.8'lik kesim konuların %0-5'nin anlattığı konular dışında kaldığını, %28'i ise %6-25'inin TDHP dışında kaldığını ifade etmişlerdir. TMS/TFRS ile ilgili eğitim aldınız mı? ifadesine verilen cevaplar ise akademisyenlerin %42'sinin herhangi bir eğitim almadığını, %36'sının bir uzmandan eğitim aldığını, %21.3'ünün ise biraz eğitim aldığını göstermektedir. Muhasebe öğrencilerinin, mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılamak için TMS/TFRS ilkelerine yeterince hazırlandıklarını düşünüyor musunuz? ifadesine ise akademisyenlerin %96 gibi büyük bir çoğunluğu hayır yanıtını vermiştir.

3.3. Çalışmada Kullanılan İstatistik Analizler

3.3.1. Lojistik Regresyon Analizi

Çalışmada TMS/TFRS ders kapsamını etkileyen değişkenler ve etkileri incelenmiştir. Analizlerin başlangıcında frekans analizi ve mevcut durum incelenmiş ardından Binary Lojistik Regresyon Modeli ile durum incelemesi yapılmıştır.

Neden sonuç ilişkisini inceleyen istatistik bir çok analiz bulunmaktadır. Neden sonuç ilişkisini incelerken, bağımsız ve bağımlı değişken(ler)in yapısı ile sayısı istatistik analiz türünü etkilemektedir. Klasik doğrusal regresyon analizlerinde bağımlı değişken sürekli iken, lojistik regresyon analizinde bağımlı değişken kategoriktir. Bunun yanında, bağımsız değişkenler kategorik, sürekli ya da bunların karması olabilir (Çağlar vd., 2015:75).

Lojistik regresyon analizi özellikle bağımlı değişkene verilen tepkilerin dağılımının bir veya birden fazla bağımsız değişken ile doğrusal olmayan ilişki göstermesinin beklendiği durumlarda kullanışlıdır (Tabachnick, Fidell, 2015:439).

Lojistik Regresyon Analizinin amacı en az değişkenle en iyi uyumu yakalayan bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi tanımlayan bir model kurmaktır (Bircan, 2004:186).

3.3.2. Lojistik Model

Doğrusal regresyon modeli aksine lojistik regresyon modeli doğrusal değildir. Bağımsız değişkenler bağımlı değişkenin değerini tahminden ziyade olasılığını tahmin etmektedir (Akboğa, 2014: 78).

Bağımlı değişkenin olasılığını tahmin eden formül ise;

$$\frac{p}{1-p} = e^{(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + \epsilon)}$$

p olayın gerçekleşme olasılığını, 1-p ise olayın gerçekleşmeme olasılığını vermektedir. Olasılık kuralları gereği olasılık sonucu $0 < p < 1$ arasında çıkar fakat yukarıdaki denklemde ise sağ taraf $-\infty$ ile $+\infty$ aralığında çıkabilir. Denklem doğal logaritması alındığında logit dönüşüm yapılır (Alpar, 2013: 646).

$$\text{logit } p = \ln\left(\frac{p}{1-p}\right)$$

Olayın gerçekleşme ve gerçekleşmeme olasılıkları birbirine oranlandığında odds oranı hesaplanmış olmaktadır. Odds oranının doğal logaritması alınarak asimetrik olan oran simetrik hale dönüşür (Akboğa, 2014: 78).

$$\ln\left(\frac{p}{1-p}\right) = \ln e^{(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + \epsilon)}$$

Odds'un doğal logaritması alındığında model doğrusal bir modele dönüşmüş olacaktır (Alpar, 2013: 647). Odds oranı 1'den büyük olarak hesaplanırsa olayın gerçekleşme ihtimali çok yüksek, 1'den küçük çıkarsa olayın gerçekleşmeme olasılığı çok yüksek anlamına gelmektedir (Aksaraylı ve Saygın, 2011: 25).

Bağımlı değişkenin iki kategorili/durumlu (binary) niteliksel değişken olması durumunda iki kategorili (binary) lojistik regresyon yöntemi kullanılmaktadır. Çalışmalarda iki kategorili lojistik regresyon modellerine sıklıkla rastlanmaktadır. Bağımlı değişkenin ikiden çok kategorili (multinomial) niteliksel değişken tipinde olduğunda ise çok kategorili (multinomial) lojistik regresyon yöntemi kullanılmaktadır (Alpar, 2013:637).

İki değişkenli ve çok değişkenli lojistik regresyon modelleri, sırasıyla denklem (3.1) ve denklem (3.2)'de verilmiştir (Kalfa ve Karagül, 2014: 485)

$$P(Y) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X}} = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \beta_1 X)}} \quad (3.5)$$

$$P(Y) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p}} = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p)}} \quad (3.6)$$

Denklemlerde kullanılan değişken ve parametreler:

$\beta_0, \beta_1, \beta_2 \dots \beta$ Lojistik regresyon katsayıları

$X_1, X_2, \dots, X_n$ Bağımsız değişkenler

p Bağımsız değişken sayısı

Örneğin; Bir değişkenin (bağımsız değişkenlere bağlı olarak) hangi değeri alacağını tahmin edilmesinde doğrusal regresyon analizi kullanılmakta iken, başarılı-başarısız, hasta-sağlıklı gibi iki sonuçlu bir bağımlı değişkenin (bağımsız değişkenlere bağlı olarak) hangi değeri alacağını tahmin etmede lojistik regresyon analizi kullanılmaktadır (Kalfa vd. 2015:343).

3.3.3. Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

Çalışmada bağımlı değişken “TMS/TFRS konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz?” önermesine aittir ve TMS/TFRS ders kapsamını ölçmektedir. Bağımlı değişken kategorik bir değişken olup “Hayır”, “Biraz”, “Ortalama Üstü”, “Evet” olarak belirlenerek cevaplar bu kategoriler ışığında toplanmıştır. Bu tür bağımlı değişkenler için uygulanması gereken “Multinomial Lojistik Regresyon Analizidir.” Lojistik regresyonda, dağılım frekansları kategoriler arasında düşük seviyedeysen, model kararsız olabilir (Aldegre, 2017: 75). Buna göre, bazı kategorilerde düşük sayıda yanıt olduğundan TMS/TFRS ders kapsamı için dört orijinal kategori ikiye düşürülmüştür. Bunun sonucunda, TMS/TFRS ders kapsamıyla ilgili çalışma için ikili bağımlı değişken, TMS/TFRS kapsamı “Evet” ve UFRS kapsamı “Hayır” şeklinde kategorize edilmiştir. Bağımlı değişken iki kategorili bir değişken olduğu için yapılacak olan lojistik regresyon analizi türü “Binary Lojistik Regresyon Analizi” olarak belirlenmiştir. İkili bağımlı değişken ve kategorik tahminleyici değişkenden dolayı, çalışma hipotezini desteklemek ve tahminleyici modelin uyum iyiliğini değerlendirmek için binomial lojistik regresyon seçilmiştir.

Kategori sayısı tekrardan düzenlen bağımsız değişken ise “*Sizce BİST’e kayıtlı şirketler finansal tablolarını ne zaman TMS/TFRS ile tam uyumlu olarak hazırlayacaklar ?*” maddesine alınan yanıtlar olmuştur. “2018’den önce” kategorisi 0 frekans dağılımına sahip olduğu için kategoriler “2018-2023” , “2023 Sonrası”, “Şuan Uygulanmaktadır” olarak düzenlenmiştir.

Çalışmanın bağımsız değişkenleri arasında, akademisyenin meslek özellikleri (Akademik Kıdem, Akademisyenin TMS/TFRS eğitimi almış veya almamış olması) ve muhasebe derslerinde TMS/TFRS’ye yer verilmesinin önemi, TMS/TFRS dönüşümün gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ve bunun zamanlamasıyla ilgili algıları, TMS/TFRS konu anlatımın öğrencileri meslek hayatına hazırlamada yeterliliği yer almaktadır.

Araştırmaya başlamadan önce değişkenlerin doğru olarak tanımlanması gerekmektedir. Hatalı şekilde tanımlanmış bileşenler doğru test edilmemiş teoriyle sonuçlanacaktır. Daha önce gerçekleştirilen TMS/TFRS araştırması, bu noktada mevcut çalışmada uygun değişkenlerin ve görelî amaçlarına uygun ölçeklerin belirlenmesinde yardımcı olmuştur. Sunulan konu, problem, araştırma sorusu ve hipotezlerle ilgili temel bileşenlerin her biri belirtildiği gibi tespit edilmiş ve tanımlanmıştır.

Modelde kullanılan bağımlı ve bağımsız değişkenler Tablo 5’te tanımlanmıştır:

Tablo 5. Bağımlı Bağımsız Değişkenlerin Tanımı

Y	: TMS/IFRS Ders Kapsamı	1: Evet 0: Hayır
X_1	: Akademik Unvan	1: Profesör 2: Doçent Doktor 3: Yardımcı Doçent Doktor 4: Öğretim Görevlisi Doktor 5: Öğretim Görevlisi
X_2	: TMS/IFRS Uygulanacağına Dair İnanç	1: Kesinlikle Katılmıyorum 2: Katılmıyorum 3: Katılıyorum 4: Kesinlikle Katılıyorum
X_3	: TMS/IFRS'nin Uygulamaya Başlama Zamanlaması	1: 2018-2023 Yıllarında 2: 2023 Sonrasında 3: Şu an uygulanmaktadır.
X_4	: Muhasebe Derslerinde TMS/IFRS'ye Yer Verilmesinin Önemi	1: Kesinlikle Katılmıyorum 2: Katılmıyorum 3: Katılıyorum 4: Kesinlikle Katılıyorum
X_5	: Akademisyenin TMS/IFRS ile İlgili Eğitim Alma Durumu	1: Eğitim Almadım 2: Biraz Eğitim Aldım 3: Uzmanından Eğitim Aldım
X_6	: TMS/IFRS Konu Anlatımın Öğrencileri Meslek Hayatına Hazırlamada Yeterliliği	1: Evet 2: Hayır 3: Fikrim Yok

Tanımlanan bağımlı bağımsız değişkenler ışığında; lojistik regresyon modelinde yer alan sabit terimin ve bağımsız değişkenlerin lojistik regresyon katsayıları, katsayıların standart hataları, katsayıların anlamlılığını test etmek için kullanılan istatistikler tabloda verilmiştir.

Başlangıç Modelinin Kestirimi; Burada amaç bağımsız değişkenler modele girmeden sadece sabitin yani bağımlı değişkenin yer aldığı başlangıç değerini oluşturmaktır (Alatlı ve Şenel, 2014:39). Başlangıç modelinde yer alan bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Başlangıç Modeli için İterasyon Öyküsü

İterasyon		-2 Log likelihood	Katsayılar
			Sabit
Adım 0	1	230,133	,607
	2	230,117	,626
	3	230,117	,626

Hiçbir bağımsız değişken modele alınmadığı takdirde elde edilecek olan -2Log değeri 230,133'tür. Mükemmel uyumu 0 verdiği için (Çokluk, 2010: 1381) modelin başlangıç değerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Amaçlanan Modelin Kestirimi; Bağımsız değişkenler modele girince -2Log'un alacağı değerdir. Bağımsız değişkenlere karar verilip modele alındığında karşılaşılan bilgiler Tablo 7'de sunulmuştur:

Tablo 7. Modelin Özeti

Adım	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	174,623	,268	,369

-2Log değeri 174,623' e bağımsız değişkenlerin etkisi ile düşmüştür.

Sadece sabitin yer aldığı model ve bağımsız değişkenlerin yer aldığı iki modelin 2-Log değerleri farkı alınır;

$$LR=G=-2(\ln L(\text{Değişken Modelde Olmadığında}) - \ln L(\text{Değişken Modelde Olduğuda}))$$

$LR=G= 230,117-174,623 =55,494$ olarak hesaplanır. Uyum iyiliği istatistiği olarak -2Log değeri lojistik regresyon katsayıları olan betaların anlamlılığını test etmektedir.

$H_0 =$ Modelde bulunan bütün bağımsız değişkenlerin katsayısı sıfırdır.

$H_a =$ Modelde bulunan bağımsız değişken katsayılarından en az birisi sıfırdan farklıdır.

Fark olarak çıkan değer ki-kare istatistiği olan 55,494 sayısı, kıkare tablosunda 0,05 anlamlılık düzeyinde 12 serbestlik değeri olan 21,026 değerinden yüksek olduğu için H_0 hipotezi reddedilerek, regresyon katsayılarının anlamlı olduğu sonucuna varılmaktadır. Sonuç olarak modelde yer alan bütün açıklayıcı değişkenlerin bağımlı değişken için önemli olduğu söylenir (Uzun, 2011: 55).

Nagelkerke R² ve Cox & Snell R² katsayıları genellikle doğrusal regresyon katsayılarından düşük çıkmaktadır. Bu katsayılar genellikle düşük çıktığı için yorumlama dikkat ister ve doğrusal regresyon analizinde R² hesaplamasında kullanılan en küçük kareler yöntemini kullanmak olası değildir lojistik regresyon analizinde R² istatistiğinin karşılığı yoktur fakat çeşitli yalancı R² istatistikleri geliştirilmiştir (Alpar, 2013: 665). Nagelkerke R², Cox & Snell R² katsayıları bunlardan ikisidir. Nagelkerke R², Cox & Snell R² istatistiğinin 0-1 aralığında değerler almasını sağlamak amacıyla geliştirilmiştir % 36,9 olarak hesaplanmıştır. Yani bu istatistik bağımlı değişkenler ile bağımsız değişkenler arasında (Kalaycı, 2010: 293) % 36,9 bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Gerek model ki-kare istatistiğinin gerek R² istatistiklerinin %20'nin üzerinde olması nedeni ile modelin anlamlı olduğu söylenebilir (Alpar, 2013: 688).

Tablo 8’da Lojistik Regresyon Analizine ait bilgiler verilmiştir:

Tablo 8. Lojistik Regresyon Analizi Sonucu

Bağımsız Değişkenleri Oluşturan Anket Maddeleri	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B) Odds Oranı
Akademik Unvan (ref: Öğretim Görevlisi)			6,134	4	,189	
Profesör	,053	,679	,006	1	,938	1,055
Doçent Doktor	1,145	,756	2,292	1	,130	3,143
Yardımcı Doçent Doktor	-,554	,462	1,440	1	,230	,574
Öğretim Görevlisi Doktor	-,705	,744	,900	1	,343	,494
TMS/TFRS’nin Türkiye’de uygulanabileceğine dair inanç	1,197	,451	7,056	1	,008	3,310
TMS/TFRS’nin Türkiye’de uygulanabilme zamanlaması (ref: Şuan Uygulanmaktadır)			10,999	2	,004	
2018-2023	-1,218	,405	9,041	1	,003	,296
2023 Sonrası	,579	,967	,358	1	,550	1,784
TMS/TFRS’ye derslerde yer verilmesinin önemi	,763	,467	2,669	1	,102	2,145
Akademisyenin TMS/TFRS ile ilgili eğitim alması (ref: uzmandan eğitim aldım)			10,591	2	,005	
Eğitim Almadım	-,935	,434	4,644	1	,031	,392
Biraz Eğitim Aldım	,770	,620	1,542	1	,214	2,161
Muhasebe dersi alan öğrencilerin TMS/TFRS ilkelerine hazır olması (ref: fikrim yok)			2,248	2	,325	
Evet	1,578	1,342	1,382	1	,240	4,844
Hayır	1,365	,921	2,195	1	,138	3,914
Sabit Terim	-5,292	1,992	7,060	1	,008	,005

Araştırma hipotezleri Tablo 8’e göre değerlendirilmiştir.

H1a. Bir öğretim üyesinin TMS/TFRS’ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin Akademik Unvanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8’da gösterildiği üzere, binary lojistik regresyon sonuçları Akademik Kıdemin TMS/TFRS kapsamının anlamlı bir tahminleyicisi olmadığını göstermiştir. Burada p değerleri

aralığı $p = 0.130 - p = 0.938$ şeklindedir. Boş hipotez reddedilemez. Artan akademik kıdemin TMS/TFRS konularına muhasebe derslerinde yer verilmesine herhangi bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

H2a Bir öğretim üyesinin TMS/TFRS'ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin Türkiye'de TMS/TFRS sistemini uygulama olasılığıyla ilgili inancı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8'deki sonuçlarda, Türkiye'de TMS/TFRS'nin uygulanabilmesine yönelik inancın p değerinin 0,08 olduğu görülmektedir. Yani bu durum inancın derslerde TMS/TFRS'ye yer verilmesi üzerinde etkili olduğu sonucunu vermektedir. Beta (B) katsayısı pozitiftir. TMS/TFRS'nin Türkiye'de uygulanacağına inanan akademisyenler derslerinde TMS/TFRS konularına inanmayanlara göre yaklaşık 3 kat daha fazla yer verme eğilimi göstermektedirler. Boş hipotez reddedilip, alternatif hipotez kabul edilmektedir.

H3a. Bir öğretim üyesinin TMS/TFRS'ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin Türkiye'nin TMS/TFRS sistemine geçme zamanlamasıyla ilgili algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8'de gösterildiği üzere, $p = 0.03$ ile $p = 0.550$ aralığındaki p değerlerine göre, sonuçlar TMS/TFRS ders kapsamının TMS/TFRS benimsemesinin zamanlamasına yönelik inançlarından anlamlı şekilde etkilendiğini göstermektedir. TMS/TFRS'nin zamanlama algısının 2018-2023 yılları arasında gerçekleşeceğine dair olan akademisyenlerin algısı TMS/TFRS şuan uygulanmaktadır diyen akademisyenlere göre farklılık göstermektedir. TMS/TFRS'nin 2018-2023 yıllarında uygulamada gerçekleşecek diyenlerin, şuan uygulanmaktadır diyenlere nazaran derslerinde TMS/TFRS konularına 0,296 kat daha az (B negatif değerli) yer verme eğiliminde olduğu görülmektedir. Boş hipotez reddedilip, alternatif hipotez kabul edilmektedir.

H4a. Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin fakültelerde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olup olmadığına dair görüşü ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8'de $p=0,102>0,05$ olduğu için boş hipotez kabul edilir. Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin fakültelerde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olup olmadığına dair görüşü ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

H5a. Bir öğretim üyesinin TMS/TFRS'ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin TMS/TFRS ile ilgili eğitim alması ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8'de gösterildiği üzere, $p = 0.031$ ile $p = 0.214$ aralığındaki p değerlerine göre, sonuçlar TMS/TFRS ders kapsamının, akademisyenin TMS/TFRS ile ilgili eğitim alıp almaması ile etkileşim içinde olduğunu göstermektedir. TMS/TFRS ile ilgili herhangi bir eğitim almamış olan akademisyenler, derslerinde TMS/TFRS konularına uzmandan eğitim almış olan akademisyenler göre 0,392 kat daha az yer verme eğilimindedir (B negatif

değerli).Akademisyenin TMS/TFRS eğitimi almış olması ile derslerinde TMS/TFRS konularına yer vermesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H6a. Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin öğrencilerin mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde eğitim aldıklarına dair düşüncesi ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 8’de yer alan p değerleri 0,240 ile 0,138 arasında değişiklik göstermektedir. Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin öğrencilerin mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde eğitim aldıklarına dair düşüncesi ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır hipotezi reddedilir.

Son olarak bağımsız değişkenler modele eklendikten sonra doğru sınıflandırma tablosu tekrar incelenmiştir. Tablo 9’da Doğru Sınıflandırma Tablosuna ait veriler sunulmuştur.

Tablo 9. Doğru Sınıflandırma Tablosu

			Beklenen		
			TMS/TFRS Konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz?		Doğru Sınıflandırma Yüzdesi
			Hayır	Evet	
Adım1	TMS/TFRS Konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz?	Hayır	35	27	56,5
		Evet	16	100	86,2
	Genel Yüzde				75,8

Sabit terim ve bağımsız değişkenler modelde yer aldığı doğru sınıflandırma tablosuna ait genel yüzde %75,8 olmuştur. Modelde sadece sabit terim varken bu oran %65,2 olarak görülmektedir. Burada asıl amaçlanan sonucu gerçekte evet olanların ne kadarının evet olduğu, hayır olanların ne kadarının hayır olduğu toplamda tüm evet hayırların ne kadarının doğru sınıflandığı (doğruluk) hesaplanmış olur. Modelin uyum iyiliği olduğunda değerlerin yüksek olması beklenir (Alpar, 2013: 674). Modelde sadece sabit terim bulunduğu doğru sınıflandırma yüzdesinin daha az, bağımsız değişkenler eklenince daha fazla çıkması, yine model-veri uyumunun bir işareti olarak değerlendirilebilir (Çokluk, 2010: 1387).

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

31.12.2005 tarihinden itibaren Türkiye’de faaliyet gösteren ve borsada işlem gören şirketlerin birçoğunun kullanmış olduğu standartlar 01.07.2012’de yürürlüğe giren Türk Ticaret Kanunu ile uygulanması zorunlu hale gelen standartlar olmuştur. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu’nun kurulması ve Uluslararası Muhasebe/Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının referans alınması, Türkiye’de UMS/UFRS’lerin kabul görmesinde önemli bir etken olmuştur. UMS/UFRS’lerin TMSK tarafından kabul görmesi ile bu standartların resmi tercümesi yapılmış ve Türkiye Muhasebe Standartları adı altında Resmi

Gazete’de yayımlanmıştır. 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TTK, Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının çevirisi olan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulanması gerektiğini kabul etmiştir. Şirketlerin yürürlüğe giren TTK’da yer alan TMS/IFRS’leri uygulaması zorunlu bir hal almıştır.

Muhasebe dünyasında yaşanan bu değişim tabii olarak muhasebe eğitimi veren akademisyenlere ve öğrencilerine de yansımıştır. Yaşanan güncelleme ile akademisyenler muhasebe derslerinde TMS/IFRS konularına yer vermeye başlamışlardır. Bu çalışma ile Türk Ticaret Kanununun zorunlu olarak uygulanmasını gerektirdiği TMS/IFRS’nin muhasebe derslerinde yer almasını etkileyen etmenlerin tespiti amaçlanmıştır. Bu amaçla, Aldegre (2017) çalışmasında kullanmış olduğu ve geçerliliği ile güvenilirliği daha önce analiz edilmiş olan anket çalışması, ADIM Üniversiteleri’nde muhasebe derslerini veren akademisyenlere uygulanmıştır. Bu çalışmada öncelikle TMS/IFRS ders kapsamını etkileyen değişkenlerin neler olabileceği tespit edilmiş, çalışmanın sonuçlarına ise tezin araştırma kısmında yer verilmiştir. Ardından lojistik regresyon analizi ile çalışmada yer alan kategorik bağımlı değişken ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişki açıklanmıştır.

Anket ile ADIM Üniversiteleri’nde muhasebe derslerini veren 178 akademisyene ulaşılmıştır. Yapılan analizler ile TMS/IFRS ders kapsamını etkileyen durumlar tespit edilmiştir. Çalışmanın devamında, araştırmadan elde edilen veriler kullanılarak binary lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Genel regresyon modeli anlamlı şekilde TMS/IFRS ders kapsamını tahmin edebilirken, temel modelde hangi bağımsız değişkenlerin anlamlı olduğu görülmüştür. Bir öğretim üyesinin TMS/IFRS’ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin Türkiye’de TMS/IFRS sistemini uygulama olasılığıyla ilgili inancı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Akademisyenlerin Türkiye’de sistemin uygulanacağına inanması muhasebe derslerinde daha fazla TMS/IFRS konularına yer vermelerine neden olmaktadır. Türk Ticaret Kanunu ile desteklenen ve kullanılması öngörülen standartlar akademisyenlerin gözüyle de uygulamada kullanılacak standartlardır.

Muhasebe eğitimi veren akademisyenin Türkiye’nin TMS/IFRS sistemine geçme zamanlamasıyla ilgili inançları incelendiğinde akademisyenlerin %43’lük bir kısmı şuan standartların uygulanmakta olduğunu düşündüklerini, akademisyenlerin neredeyse yarısının standartların 2018-2023 yılları arasında yaygın bir şekilde kullanılacağını beklediklerini belirtmişlerdir. Akademisyenlerin TMS/IFRS konularına yer vermeleri ile zamanlama arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Fakat dikkat çeken bir konu ise; akademisyenlerin bu kadar yakın zamanda TMS/IFRS’nin yaygın olarak kullanılacağını düşünmelerine rağmen, öğrencilerin mezun olduklarında UFRS ilkelerine yeterince hazır olmayacaklarını düşünmeleridir. Sebebi incelendiğinde anket içerisinde yer alan bir başka madde dikkat çekmektedir. Akademisyenlerin %77 gibi büyük kısmı TMS/IFRS konularına daha fazla yer verilebilmesi için ders saatlerinin artırılması gerektiğini belirtmeleridir. Akademisyenlerin bu beklentileri sonucunda, üniversitelerin muhasebe ders müfredatlarını ve AKTS’lerini gözden geçirmeleri tavsiye edilebilir.

Akademisyenlerin TMS/IFRS ile ilgili eğitim almaları ve TMS/IFRS konularına derslerinde yer vermeleri arasında istatistiksel bir ilişki bulunmaktadır. Odds oranlarına bakıldığında TMS/IFRS hakkında eğitim almış akademisyenler eğitim almayan

akademisyenlere göre muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına daha fazla yer verme eğilimi sergilemektedirler.

Bir öğretim üyesinin TMS/TFRS'ye muhasebe derslerinde yer vermesi ile öğretim üyesinin Akademik Unvanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Akademik kıdem çalışmaya göre TMS/TFRS ders kapsamını etkilemeyen unsurlar arasında yer almıştır. Gelecekteki çalışmalarda daha çok sayıda akademisyene yönelik uygulamalar yapılabilirse, akademik kıdem TMS/TFRS konularına yer verilmesinde etkili bir faktör olması beklenebilir.

Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin fakültelerde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olup olmadığına dair görüşü ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Fakat çalışmanın başlangıcında yer alan frekans verilerinde akademisyenlerin %77.5'inin fakültelerde muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına yer verilmesinin önemli olduğu görüşüne katıldıkları görülmektedir.

Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin öğrencilerin mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde eğitim aldıklarına dair düşüncesi ile TMS/TFRS ders kapsamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Araştırmaya katılan akademisyenlerin %91,6 gibi büyük bir bölümü, öğrencilerin mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde eğitim aldıklarına inanmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum akademisyenlerin ve uygulayıcıların gözünden kaçmaması gereken önemli bir unsurdur. Öğrencileri, iş hayatının ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde yetiştirilebilmek için akademisyenlerin ve uygulayıcıların farkındalıklarının yüksek olması gerekir.

Ayrıca anket formunda yer alan akademisyenlere yönelik TMS/TFRS konuları ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? sorusuna gelen yanıtlarda akademisyenlerin bir çoğunun; UFRS'nin ayrı bir ders olarak müfredatta yer alması gerektiğini yada en azından üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine daha fazla aktarılması gerektiğini belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuç literatürde yer alan benzer çalışmalarla paralellik arz etmektedir ve üniversitelerin ders programları incelendiğinde TMS/TFRS konularının çoğu üniversitede ayrı bir ders olarak müfredata hali hazırda eklenmiş olduğu görülmüştür. Ayrıca akademisyenler TMS/TFRS eğitiminin daha kapsamlı olarak öğrencilere aktarılabilmesi için muhasebe ya da TMS/TFRS ders AKTS'lerinin artırılması gerektiğini hali hazırda öğrencilerin TMS/TFRS ilke ve prensiplerine yeterince hazır olmadıklarını belirtmişlerdir.

Çalışma muhasebe ders müfredatını TMS/TFRS kapsamında inceleyerek muhasebe literatürüne bir katkı sağlama amacı taşımaktadır. Akademisyenlerin TMS/TFRS kararlarının hangi faktörlerden etkilendiğini/etkilenmediğini tespit etmiştir. TMS/TFRS eğitiminin Türkiye için önemli bir kilit nokta olacağı aşikârdır. Türkiye'de gerçek anlamda TMS/TFRS'nin benimsenmesi ile muhasebe uzmanlığı üzerindeki etkisi, düzenlemeler ile ilgili hususlar, finansal tabloların kalitesi ve uygunluğundan daha fazla söz eden çalışmalar yapılabilir. Bu çalışma sadece ADİM Üniversitelerinde ders veren akademisyenlere yönelik uygulanmıştır. Çalışmanın evreni Türkiye'deki tüm devlet ve vakıf üniversitelerine yönelik olarak genişletilebilir.

Çalışma akademisyenlere günümüz TMS/TFRS eğitimini değerlendirebilmesine, gelecekteki muhasebe müfredatı gereklilikleri ve TMS/TFRS içeriğinin belirlenebilmesinde yol haritası olabilecektir.

KAYNAKLAR

- Aksaraylı, M.- Saygın, Ö. (2011), “Algılanan Hizmet Kalitesi Ve Lojistik Regresyon Analizi İle Hizmet Tercihine Etkisinin Belirlenmesi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 13, Sayı: 1, ss.21-37
- Aktürk A.- Akcanlı F.(2013), “Muhasebe Akademisyenlerinin Muhasebe Standartlarına Bakış Açıları Ve Farkındalıkları Üzerine Bir Araştırma”, MÖDAV Dergisi, Sayı:4, ss.21-43.
- Akyüz, F.- Yeşil, T. (2017), “ TFRS Açısından Muhasebe Meslek Mensuplarına Yönelik Yapılmış Olan Akademik Çalışmaların Değerlendirilmesi”, Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi, Sayı: 4, Cilt:1, ss.77-95
- Aldegre, M. (2017), Integration of International Financial Reporting Standards in U.S. Accounting Programs, Doctoral Thesis, Northcentral University, Arizona, Birleşik Devletler.
- Alpar, R. (2013), Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler, 4. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Atabey, N. A.- Akmese, H. - Akmese, K. A. (2014), “Awareness Level and Educational Efforts Of Academicians Relating to The International Financial Reporting Standards: A Research On Accounting Academicians in Konya”, Procedia Economics & Finance, Sayı:15, pp.1655-1662.
- Ayanoğlu, Y.- Zaif, F. (2007), “Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Artırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye de bir İnceleme”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9/1.
- Bircan, H. (2004), “Lojistik Regresyon Analizi: Tıp Verileri Üzerine Bir Uygulama”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:2, ss.185-208.
- Clay, M. E. (2013), “Incorporating International Financial Reporting Standards: IFRS in the accounting curriculum”, Proceedings of the Northeast Business & Economic Association, pp.35-39.
- Çağlar, A.- Kumaş, H.- Moralı, T. (2015), “Türkiye’de İşsizlerin İş Arama Süresini Belirleyen Faktörler: 2007-2013 Dönemi”, Sosyal Güvenlik Dergisi, Journal Of Social Security, Sayı:1, ss. 68-103.
- Çokluk, Ö. (2010), “Lojistik Regresyon Analizi: Kavram ve Uygulama”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice, Cilt:10, Sayı: 3, Yaz, ss.1357-1407.

- Çürük, T. - Doğan, Z. (2001), “Muhasebe Eğitiminin İşletmelerin Taleplerini Karşılama Düzeyi: Türkiye Örneği”, ODTÜ Gelişme Dergisi, 28 (3-4), ss.281-310.
- Demir, B.(2012), “Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler Ve Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları”, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi,(Journal of Research in Education and Teaching), Cilt:1, Sayı:4, Kasım, ss. 109-120.
- Doğanay, M.- Ünal, O. (2009), “Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminin Etkinliği:Sayıştay Özelinde Ampirik Bir Çalışma“, Sayıştay Dergisi, Sayı:74-75,ss.117-138
- Gücenme, Ü.- Poroy Arsoy, A. (2006), “Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Muhasebe Eğitimi”, İSMMMO, Mali Çözüm, Sayı:76,Kasım, ss.308-328
- Gökçen G.- Ataman B.- Cebeci Y.- Cavlak H. (2015), “Türkiye’deki Devlet Üniversitelerinin Lisans Programlarındaki Muhasebe Standartları Eğitimi Üzerine Bir Araştırma”, Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, Cilt:11, Sayı: 44, Temmuz, ss.121-145.
- Kalfa V.- Karagül, N. (2014), “Pamukkale Üniversitesi’nde Okuyan Öğrencilerin Başarı Durumlarını Etkileyen Faktörlerin Lojistik Regresyon Analizi ile Belirlenmesi”, 15th International Symposium on Econometrics, Operations Research and Statistics 22-25 Mayıs 2014 Süleyman Demirel Üniversitesi, ss.483-491.
- Karaca, N.- Sürmeli, D.- Hocaoğlu, S. (2016), “Türkiye’de Lisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Muhasebe Alanında Yaşanan Gelişmeler Işığında Değerlendirilmesi”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı, ss.270-281.
- Kroll, K. (2009). “Is it U.S. GAAP or IFRS At U.S. Universities?” Financial Executive (June),
[https://www.thefreelibrary.com/Is+it+U.S.+GAAP+IFRS+at+U.S.+universities%3F-a0202922857\(23 10.2017\)](https://www.thefreelibrary.com/Is+it+U.S.+GAAP+IFRS+at+U.S.+universities%3F-a0202922857(23+10.2017))
- Munter, P. - Reckers, P.M.J. (2009). “IFRS and Collegiate Accounting Curricula in the United States: 2008 A Survey of the Current State of Education Conducted by KPMG and the Education Committee of the American Accounting Association”
<http://www.aaajournals.org/doi/pdf/10.2308/iace.2009.24.2.131> (23.10.2017)
- Öztürk, M.S. -Erdoğan, M. (2017), “Batı Akdeniz Bölgesinde Yer Alan Üniversitelerdeki Muhasebe Eğitimine Yönelik Bir Araştırma”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt.9 Sayı. 21 (Özel Sayı) Ekim, ss.162-174.
- Ülkü, S.- Gökgöz , A. (2013), “Lisans Ve Önlisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Türkiye Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartları Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Ve Farkındalıklarının Ölçülmesi: Yalova Örneği”, Mali Çözüm Dergisi, Mart-Nisan, ss.39-56.
- Rezaee, Z.- Smith, L. M. - Szendi, J. Z. (2010), “Convergence In Accounting Standards:Insights From Academicians And Practitioners”,
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0882611010000027>, (01.11.2017.)

- Yallapragada, R.-Toma, Alfred G.-Roe, C. William (2011), "The Impact Of International Financial Reporting Standards On Accounting Curriculum In The United States", **American Journal of Business Education** – January 2011, Volume 4, Number 1, pp.61-64, <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1056516.pdf> (30.10.2017)
- Yılmaz, K. (2013), "Comparison Of Quantitative And Qualitative Research Traditions: Epistemological, Theoretical, And Methodological Differences", *European Journal of Education*, Cilt: 48, Sayı:2, pp.311-325.
- Tabachnick, B.- Fidell, L. (2015), "Çok Değişkenli İstatistiklerin Kullanımı/ Çeviri Editörü Mustafa Baloğlu", *Altıncı Basımdan Çeviri*, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Terzi, S.- Şen, İ.- Solak, B. (2013), "Bologna Sürecinin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Üniversitelerin İşletme Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, ss.83-99.
- Thomas, J. (2009), "Convergence: Businesses and business schools prepare for IFRS, Issues in Accounting Education", Number: 24, Volum: 3, pp.369-376.
- Uzun, C. (2011), "Türkiye’de Şartlı Nakit Transferi Yardımlarını Etkileyen Faktörlerin Lojistik Regresyon Analiziyle Tahmini", *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Zaif, F.- Karapınar, A. (2002), "Muhasebe Eğitiminde Değişim İhtiyacı", *Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi*, Cilt:4, Sayı:3, ss.111-134
- Zhu, H.- Rich, K.T.- Michenzi, A. R.- Cherubini J. (2011), "User-Oriented IFRS Education in Introductory Accounting at U.S. Academic Institutions: Current Status and Influencing Factors, Issues in Accounting EDUCATION, American Accounting Association", DOI: 10.2308/iace-50058, 26(4), pp. 725-750.

EK. Araştırmada Kullanılan Anket Formu

I. BÖLÜM: Bu bölümün amacı sizinle ilgili birkaç demografik özelliğinizin belirlenmesidir. Lütfen durumunuza en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1) **Lisans düzeyinde en az bir muhasebe dersi veriyor musunuz?**

Evet Hayır

2) **Cinsiyetiniz** : Kadın Erkek

3) **Eğitim durumunuz nedir?**

Lisans Lisansüstü Doktora

4) **Akademik Unvanınız nedir?**

Profesör Doçent Yard. Doç. Dr. Öğr. Gör. Dr Öğr. Gör Ar. Gör

5) **Kaç yıldır muhasebe dersi veriyorsunuz ?**

0-5 6-11 12-17 18+

6) **Hangi üniversitede görev yapmaktasınız?**

☐ Adnan Menderes Üniversitesi	☐ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
☐ Afyon Kocatepe Üniversitesi	☐ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
☐ Balıkesir Üniversitesi	☐ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
☐ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	☐ Pamukkale Üniversitesi
☐ Celal Bayar Üniversitesi	☐ Süleyman Demirel Üniversitesi
☐ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	☐ Uluslararası Antalya Üniversitesi
☐ Dumlupınar Üniversitesi	☐ Uşak Üniversitesi

7) **Muhasebe dersi verdiğiniz öğrenci sayısı ne kadardır?**

100'den az 100-200 201-300 301-400 401-500 500'+

II. BÖLÜM TMS/TFRS Algılamaları ve Muhasebe Müfredatı Kapsamı

8) **TMS/TFRS'nin Türkiye'de uygulanabileceğini düşüncesine katılıyor musunuz?**

Kesinlikle Katılmıyorum

Katılmıyorum

Katılıyorum

Kesinlikle Katılıyorum

9) **Sizce BIST'e kayıtlı şirketler finansal tablolarını zaman TMS/TFRS ile tam uyumlu olarak hazırlayacaklar?**

2018'den Önce 2018-2023 2023 Sonrasında Şu an uygulanmaktadır

10) **Fakültelerde muhasebe derslerinde TMS/TFRS'ye yer verilmesinin önemli olduğuna katılıyor musunuz?**

Kesinlikle Katılmıyorum

Katılmıyorum

Katılıyorum

Kesinlikle Katılıyorum

- 11) TMS/TFRS Konularına muhasebe derslerinde yer veriyor musunuz?
( ) Hayır ( ) Biraz/Kısmen ( ) Ortalamanın üstünde ( ) Evet
- 12) Muhasebe derslerinde TMS/TFRS konularına kaç yıldır yer veriyorsunuz?
( ) 1-3 yıl ( ) 4-6 yıl ( ) 7-9 yıl
- 13) Muhasebe derslerinde TMS/TFRS ile ilgili mevcut konuları düşündüğünüzde öğrencinin profesyonel biçimde muhasebe mesleğine hazırlanması için TMS/TFRS ile ilgili konulara programda (4 yılda) ders programında ne kadar yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?
( ) Şuankinden daha az ( ) Şuan ile eşit ( ) Şuandan daha fazla ( ) Fikrim Yok
- 14) TMS/TFRS ile ilgili konulara daha fazla yer verilebilmesi için muhasebe derslerinizdeki mevcut ders içeriğinizi azaltma yeteneğinizi nasıl değerlendirirsiniz?
( ) Daha Az ( ) Ortalama ( ) Daha Yüksek
- 15) Mevcut muhasebe derslerini TMS/TFRS ile uyumlu buluyor musunuz?
( ) Benzer değil ( ) Kısmen Benzer ( ) Benzer ( ) Çok Benzer
- 16) Muhasebe derslerinde anlattığınız konulardan yüzde kaç TDHP'nin (Tek Düzen Hesap Planı) dışında kalıyor?
( ) 0-5% ( ) 6-25% ( ) 26-50 % ( ) 51-75 % ( ) 75% üzeri
- 17) TMS/TFRS ile ilgili eğitim aldınız mı?
( ) Eğitim Almadım ( ) Biraz eğitim aldım ( ) Uzmandan eğitim aldım
- 18) Muhasebe öğrencilerinin, mevcut çalışma ortamının ihtiyaçlarını karşılamak için TMS/TFRS ilkelerine yeterince hazırlandıklarını düşünüyor musunuz ?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok
- 19) Varsa, TMS/TFRS' nin ders müfredatında yer alması konusunda düşünceleriniz nelerdir?

